

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 525/2012-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť občianskeho združenia J., B., zastúpeného advokátom JUDr. R. S., D., ktorou namietalo porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C/222/2011 a jeho uznesením z 23. januára 2012 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co/22/2012 a jeho uznesením z 28. februára 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť občianskeho združenia J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. mája 2012 doručená sťažnosť občianskeho združenia J., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. R. S., D., ktorou namietalo porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného

súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C/222/2011 a jeho uznesením z 23. januára 2012 a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co/22/2012 a jeho uznesením z 28. februára 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal na okresnom súde návrh, ktorým sa domáhal nariadenia predbežného opatrenia, ktorým by zakázal odporcom *„používať názov J., IČO, zastupovať a vystupovať navonok ako riadny členovia, alebo zástupcovia J. a uložil im povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov a konania smerujúceho k scudzeniu, darovaniu, predaniu, hmotného majetku J. tretím osobám“*.

V konaní vo veci samej sa sťažovateľ domáhal toho, aby okresný súd *„zakázal odporcom používať názov J... zastupovať a vystupovať navonok ako jeho riadny členovia, alebo zástupcovia J., prikázal zdržať sa akýchkoľvek úkonov a konania smerujúceho k scudzeniu, darovaniu, predaniu hmotného majetku J. tretím osobám a všetky právne úkony, ktoré odporcovia neoprávnene uskutočnili pod názvom J. vyhlásil... za neplatné. Zároveň uviedol, že bude domáhať návrhom vo veci samej aj náhrady škody spôsobenej odporcami.“*.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že je *«občianskym združením pod názvom J., zastúpené predsedom združenia J. M., je dobrovoľným združením funkcionárov, trénerov, pretekárov a priateľov juda, sebaobrany a rôznych bojových umení v B. Je organizáciou so samostatnou právnou subjektivitou. Sťažovateľ vznikol dňa 10. 05. 2004 a bol zaregistrovaný Ministerstvom vnútra SR /ďalej len ako „MV SR“/pod č...»*.

Sťažovateľ v sťažnosti opisuje skutkový stav, ktorý je základom pre jeho návrh na nariadenie predbežného opatrenia. V sťažnosti uvádza, že rodičia detí, ktoré navštevujú sťažovateľa, zmenili na členskej schôdzi stanov sťažovateľa, napriek tomu, že neboli jeho riadnymi členmi. Neskôr rodičia otvorili (začali) vlastnú členskú schôdzu, odvolali vedenie sťažovateľa a vymenovali nové vedenie s tým, že používajú názov sťažovateľa. V tejto súvislosti sťažovateľ v sťažnosti uvádza:

«Dňa 09. 06. 2011 sa uskutočnila členská schôdza sťažovateľa, na ktorej boli prítomní 3 riadni členovia sťažovateľa /t. j. bola uznášaniaschopná v zmysle stanov z 25. 03. 2010/ a zákonní zástupcovia deti navštevujúcich sťažovateľa - rodičia /ďalej len ako „rodičia“/. Na základe návrhu rodičov, hoci neboli riadnymi členmi, došlo ku zmenám stanov sťažovateľa. ...

Zmeny stanov sťažovateľa sa týkali aj Čl. 4 kde na návrh rodičov členská schôdza sťažovateľa zakomponovala ods. 6 v nasledovnom znení: „V prípade riadneho člena mladšieho ako 18 rokov, všetky práva a povinnosti vykonáva jeho zákonný zástupca /rodič/“

Uvedeným ustanovením ods. 6 chceli rodičia pravdepodobne doceliť, aby boli po zaplatení poplatku za svoje dieťa sťažovateľovi boli považovaný za riadneho člena sťažovateľa. Avšak podmienky riadneho členstva boli jasne špecifikované v Čl. 4 ods. 3 a stanovovali podmienky prijatia za riadneho člena sťažovateľa, teda bolo potrebné podať prihlášku a zaplatiť členský príspevok.

Nakoľko ani jeden z rodičov požadujúcich zmenu stanov si nepodal prihlášku a nezaplatil členský príspevok, sťažovateľ ich nemohol registrovať ako riadnych členov.

Poplatok rodičov za to, že ich deti navštevovali sťažovateľa, trénovali a chodili pod jeho názvom na súťaže nemožno považovať za členský príspevok, ale za poplatok sťažovateľovi, ktorý použil najmä na prenájom telocvične, odmeny trénerom, či na náklady súvisiace zo súťažami. ...

Dňa 13. 06. 2011 výbor sťažovateľa prijal zmeny stanov a stanovil výšku členského príspevku na sumu 500,- € do 30. 06. 2011, čo bolo jeho právom. ...

Skutočnosť, že došlo k zvýšeniu členského poplatku na sumu 500,- € spôsobila nespokojnosť rodičov, ktorý sa domnievali, že sú riadnymi členmi a že budú musieť zaplatiť sťažovateľovi členský príspevok v sume 500,- € do 30. 06. 2011.

Nakoľko sa vedenie sťažovateľa snažilo udržiavať korektné vzťahy s rodičmi, zvolalo na deň 16. 06. 2011 stretnutie s rodičmi, ktorého sa zúčastnili dvaja riadni členovia sťažovateľa, a to p. J. a p. B., ktorí informovali rodičov o prijatých zmenách v stanovách ako aj o uznesení výboru o výške členského príspevku a podmienkach riadneho členstva.

Po stretnutí p. J. a p. B. opustili miesto konania stretnutia a rodičia, z ktorých boli prítomný aj všetci odporcovia okrem P. a I. R., sa rozhodli zahájiť si neoprávnene vlastnú

členskú schôdzu a odvolať skutočné vedenie sťažovateľa, pričom došlo zo strany rodičov k porušeniu stanov zo dňa 09. 06. 2011. Rodičia neoprávnenne odvolali oprávnených členov vedenia a vymenovali nových členov výbor, predsedu a podpredsedu, či členok v KRK a toto vedenie sa začalo považovať za zástupcov sťažovateľa. ...

Aj napriek snahe oprávneného vedenia sťažovateľa dochádzalo k neustálym rozporom medzi vedením a rodičmi a preto sa rozhodli riadny členovia prostredníctvom členskej schôdze dňa 18. 06. 2011 podať návrh na zrušenie sťažovateľa. O uvedenej skutočnosti bolo prijaté členskou schôdzou uznesenie o zrušení sťažovateľa a vymenovaní likvidátora, aby vysporiadal majetok sťažovateľa a dňa 28. 06. 2011 informovali MV SR o zániku sťažovateľa. ...

O skutočnosti, že by malo dôjsť k zrušeniu sťažovateľa likvidáciou sa dozvedeli rodičia, pričom časť z nich dňa 18. 07. 2011 podali návrh na vydanie predbežného opatrenia voči sťažovateľovi na OS Bardejov pod. spis. zn. 4 C/135/2011.

OS Bardejov dňa 26. 08. 2011 predbežné opatrenie uznesením prijal a zakázal likvidáciu sťažovateľa. Voči uvedenému uzneseniu bolo sťažovateľom podané odvolanie na KS Prešov o ktorom sa do dnešného dňa právoplatne nerozhodlo. ...

Sťažovateľ preto dňa 23. 08. 2011 zvolal členskú schôdzu ktorej sa zúčastnili všetci riadny členovia v počte štyroch osôb a na ktorej došlo k rozhodnutiu späťvziať vydanie uznesenia o zrušení sťažovateľa zo dňa 18. 06. 2011 o čom následne informovali aj MV SR. ...

Nakoľko sťažovateľ sa obával zneužitia jeho názvu, IČO, pečiatok, či jeho práv a právom chránených záujmov, členská schôdza sťažovateľa dňa 02. 09. 2011 prijala stanovy platné do 09. 06. 2011. ...

Výbor sťažovateľa dňa 03. 09. 2011 prijal 4 riadnych členov a dňa 05. 09. 2011 členská schôdza sťažovateľa zvolila nové vedenie Tieto skutočnosti boli oznámené aj MV SR dňa 27. 09. 2011 a 11. 10. 2011.

Na záver podania zo dňa 09. 12. 2011 uviedol sťažovateľ, že dňa 07. 12. 2011 sa predseda sťažovateľa, p. M. rozhodol navštíviť notársky úrad JUDr. V. v B., nakoľko potreboval vykonať registráciu na získanie 2% z dane pre sťažovateľa. Po príchode na notársky úrad mu JUDr. V. oznámila, že už p. J. A. - protiprávne ustanovený predseda

sťažovateľa vykonal registráciu na získanie 2 % z dane pod názvom J., pod IČO:... avšak pod iným sídlom a zastúpením.»

O návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhodol okresný súd uznesením č. k. 6 C/222/2011-88 z 23. januára 2012 tak, že tento návrh zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 5 Co/22/2012 z 28. februára 2012 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ uvádza:

„Na základe vyššie uvedených skutočností bolo sťažovateľovi, z dôvodu nezákonných rozhodnutí Okresného súdu Bardejov, sp. zn. 6C/222/2011 zo dňa 23. 01. 2012 v náväznosti na rozhodnutie Krajského súdu Prešov, sp. zn. 5Co 22/2012 zo dňa 28. 02. 2012, znemožnené bezproblémovo vykonávať funkciu občianskeho združenia, poberať 2 % z dane a to najmä z neustálej zmeny jeho zastúpenia, keďže súdy namiesto nariadenia predbežného opatrenia, ktorým by dočasne zakázali odporcom užívať odporcom názov J., len konštatovali, že sťažovateľ ani len neosvedčil svoj nárok a to aj napriek listinným dôkazom ako sú stanovky združenia, prehlásenia notárky, či výpisu z registra MV SR kde bolo zjavné, že odporcovia využívajú právny systém a neoprávnene sa registrujú na MV SR pod názvom a IČO J., alebo predkladajú čísla účtov pre registráciu 2 % z dane, ktoré nepatria sťažovateľovi.

Sťažovateľ následkom týchto sporov spoznal nespravodlivosť a nezáujem súdov konať a spravodlivo rozhodovať. Konaním porušovateľov došlo k hrubému zásahu do základných práv sťažovateľa garantovaných Ústavou SR, ako aj ďalšími medzinárodnými dokumentmi.“

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Ústavnej sťažnosti sa vyhovuje.

2. Základné právo sťažovateľa J... na spravodlivé prerokovanie a rozhodnutie veci na nezávislom a nestrannom súde uvedené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1...

dohovoru... bolo porušené postupom Okresného súdu Bardejov, sp. zn. 6C/222/2011 a Krajského súdu v Prešove 5Co 22/2012 bolo porušené.

3. Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadostučinenie vo výške 20.000,- Eur ako náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú sú porušovatelia povinní zaplatiť podľa zavinenia z dôvodu nezákonných rozhodnutí do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia... v celkovej výške 323,20,-€ vrátane DPH... ktoré je povinné zaplatiť na účet advokáta JUDr. R. S. do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej spresnil návrh na priznanie primeraného finančného zadostučinenia tak, že okresný súd a krajský súd sú povinné mu zaplatiť po 10 000 €. Tento návrh v sťažnosti podrobnejšie neodôvodnil.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť

uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Sťažovateľ v petite svojej sťažnosti uviedol, že k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo „*postupom Okresného súdu Bardejov, sp. zn. 6C/222/2011 a Krajského súdu v Prešove 5Co22/2012*“. Sťažovateľ sa zároveň domáha primeraného finančného zadost'učinenia „*z dôvodu nezákonných rozhodnutí*“. Z odôvodnenia sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ odvodzuje porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru od konania okresného súdu pri prerokovaní jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a jeho rozhodnutia o ňom a tiež od konania krajského súdu o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 23. januára 2012 a jeho rozhodnutia o odvolaní.

Na základe týchto skutočností a napriek nie úplne jednoznačnej formulácii v petite sťažnosti ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C/222/2011 a jeho uznesením z 23. januára 2012 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co/22/2012 a jeho uznesením z 28. februára 2012.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C/222/2011 a jeho uznesením z 23. januára 2012

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C/222/2011 a jeho uznesením z 23. januára 2012 ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy (premietnutý aj do § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnutý postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C/222/2011 a jeho uznesenie z 23. januára 2012, pretože ich preskúmal na základe odvolania sťažovateľa podľa § 201 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) krajský súd.

Z tohto dôvodu je v súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z ústavného hľadiska pre ústavný súd podstatné a určujúce len preskúmanie postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co/22/2012 a jeho uznesenia z 28. februára 2012 (obdobne napr. m. m. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co/22/2012 a jeho uznesením z 28. februára 2012

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch do týchto práv alebo slobôd rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou

medzinárodnou zmluvou. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

V sťažnosti sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co/22/2012 a jeho uznesením z 28. februára 2012.

Krajský súd v odôvodnení namietaného uznesenia z 28. februára 2012, ktorým uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne, uviedol:

„Možno prisvedčiť súdu prvého stupňa, že predbežné opatrenie pred začatím konania (§ 74 O. s. p.) možno nariadiť v dvoch prípadoch a to ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov a ak by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Môže ísť aj o vzájomnú kumuláciu týchto dvoch dôvodov.

Správny je i záver súdu prvého stupňa, že predbežné opatrenie nemôže byť zásadne vydané, ak by bol jeho obsah totožný s rozhodnutím vo veci samej. Nemožno však vylúčiť i nariadenie predbežného opatrenia zakazujúce určité konanie a to v prípade nárokov vyplývajúcich z ochrany názvu právnickej osoby.

Ide však skutočne iba o provizórnu a dočasnú úpravu právnych pomerov účastníkov konania, ktoré nemajú definitívny charakter. Súd rozhoduje iba na základe osvedčenia tvrdených skutočností. Osvedčené skutočnosti sa musia javiť ako vysoko pravdepodobné. Dôkazná povinnosť je na navrhovateľovi.

I odvolací súd je toho názoru, že so zreteľom na všetky okolnosti prípadu i zmysel predbežných opatrení zo strany navrhovateľa nebola preukázaná dôvodnosť potreby nariadenia predbežného opatrenia. Otázky, ktoré chce navrhovateľ prostredníctvom

predbežného opatrenia vyriešiť nemôžu byť riešené v konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Z predložených dôkazov skutočne nemožno zistiť, či nejde len o subjektívny predpoklad navrhovateľa, že sa odporcovia v 2. - 12. rade dopúšťajú takého konania, ktoré by bolo potrebné eliminovať predbežným opatrením, pričom otázka, že malo dôjsť k zvoleniu nového výboru je vo vzťahu k tejto otázke právne irelevantná, pretože ide o rozhodnutie pred začatím konania. Na zistenie opodstatnenosti nároku je potrebné vykonať rozsiahle dokazovanie. Dôkazmi predloženými navrhovateľom sa nárok nepodarilo ani osvedčiť.

Súd prvého stupňa vo veci správne zistil skutkový stav a správne rozhodol, preto odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.“

Pri preskúmaní namietaného uznesenia krajského súdu ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd preto preskúmal aj uznesenie okresného súdu č. k. 6 C/222/2011-88 z 23. januára 2012, ktorým návrh sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Okresný súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol:

„Predbežné opatrenie pred začatím konania možno nariadiť v dvoch prípadoch: a/ ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov konania, b/ ak by bol výkon súdneho rozhodnutia ohrozený. Nie je však vylúčená ani vzájomná kumulácia týchto prípadov. (tu sú uvedené skutkové podstaty pre nariadenie predbežného opatrenia pred začatím konania)

Prvý z uvedených prípadov (skutkových podstát) nastáva vtedy, ak existuje dôvodná potreba dočasne regulovať isté právne vzťahy medzi účastníkmi, pretože hrozí vznik reálnej

ujmy, resp. jej zväčšovanie. V druhom prípade ide najmä o situácie, keď sa subjekt, ktorému svedčí povinnosť vyplývajúca z hmotného práva, správa tak, že úmyselne znižuje svoj majetok s cieľom vyhnúť sa jej plneniu.

V prípade, ak sa má odporcovi uložiť povinnosť niečoho sa zdržať, po nariadení predbežného opatrenia vznikne odporcovi povinnosť zdržať sa presne vymedzeného rušenia, ktorým zasahuje do právnych vzťahov navrhovateľa, bez toho, aby súd odporcovi uložil nejaké konkrétne opatrenie. Predbežné opatrenie nemôže byť zásadne vydané, ak by bol jeho obsah totožný s rozhodnutím vo veci samej. Aj keď spravidla nie je prípustné, aby oprávnený už predbežným opatrením dosiahol to, čo možno dosiahnuť až právoplatným rozhodnutím vo veci samej, nemožno vylúčiť nariadenie predbežného opatrenia zakazujúceho určité konanie, napr. aj v prípade nárokov vyplývajúcich z práva na ochranu názvu právnickej osoby.

Požiadavky, ktoré sú z hľadiska ústavných aspektov kladené na rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia možno sformulovať do týchto dvoch základných podmienok: a) musia mať predovšetkým zákonný podklad (čl. 2 ods. 2 ústavy), b) musia byť vydané príslušným orgánom a nemôžu byť prejavom svojvôle (čl. 1 a čl. 2 ods. 2 a 3 ústavy). Tento právny názor, z ktorého vychádzal súd vyslovil už vo svojom rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 234/08 Ústavný súd SR.

Z charakteru predbežných opatrení nepochybne vyplýva, že ide o provizórnu a dočasnú úpravu právnych pomerov účastníkov konania, ktoré nemajú definitívny charakter, ale pri ktorých vyvstáva potreba ich dočasne upraviť ešte pred rozhodnutím vo veci samej. V takýchto prípadoch súd rozhoduje na základe osvedčenia tvrdených skutočností. Osvedčenie tvrdených skutočností (osvedčenie nároku) znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje len najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Výsledok takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa zo zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia ako vysoko pravdepodobné. V tomto prípade platí, že je výlučne vecou navrhovateľa predbežného opatrenia, aby svoje tvrdenia o osvedčení nároku, pre ktorý žiada dočasnú ochranu, podložil dostatočnými dôkazmi, z ktorých súd vyvodí záver o prípustnosti a opodstatnenosti takéhoto návrhu. Tu nie je na mieste aby sa vykonávalo rozsiahle dokazovanie, prípadne aby súd vyvinul procesné úsilie o doplnenie dokazovania. Taktiež nemožno prehliadnuť, že

predbežné opatrenie súd nariadi len v prípade potreby dočasne upraviť pomery účastníkov alebo v prípade, ak by bola daná obava, že výkon súdneho rozhodnutia by bol ohrozený.

Z podaného návrhu na nariadenie predbežného opatrenia sa javí, že v konaní vo veci samej by navrhovateľ uplatňoval okrem náhrady škody a určenia neplatnosti právnych úkonov, aj nároky vyplývajúce z práva na ochranu názvu právnickej osoby. V návrhu je tvrdené, že rodičia detí, t. j. aj odporcovia (okrem odporcov v 10. a 11. rade) zahájili dňa 16. 6. 2011 vlastnú členskú schôdzu, odvolali skutočné vedenie navrhovateľa, pričom z ich strany malo dôjsť k porušeniu stanov zo dňa 9. 6. 2011. Na tejto schôdzi rodičia neoprávnene odvolali oprávnených členov vedenia a vymenovali nových členov výboru, predsedu a podpredsedu, či členok v KRK a toto vedenie sa začalo považovať za zástupcov navrhovateľa. Táto otázka však nemôže byť riešená v konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, preto tieto tvrdenia sú vo vzťahu k návrhu na nariadenie predbežného opatrenia bez potrebnej právnej relevancie. Ďalej je v návrhu tvrdené, že odporca v 1. rade mal vykonať registráciu na získanie 2% z dane pod názvom navrhovateľa, avšak pod iným sídlom. Vychádzajúc z tvrdení navrhovateľa a zo zreteľom na všetky okolnosti prípadu a majúc pritom na pamäti zmysel predbežných opatrení, navrhovateľ podľa názoru súdu nijakým spôsobom nepreukázal dôvodnosť potreby nariadenia predbežného opatrenia, pretože argumentoval len skutočnosťami, u ktorých nemožno s určitosťou predpokladať, že reálne nastali, keďže navrhovateľ svoje tvrdenie vo vzťahu ku konaniu odporcu v 1. rade neoprel o žiaden relevantný dôkaz. Potom je ich potrebné považovať len za subjektívny predpoklad navrhovateľa, ktorý sám o sebe bez prístúpenia ďalších okolností opodstatňujúcich dôvodnosť dočasnej úpravy právnych vzťahov, ktoré v danom prípade zistené neboli, nemôže byť podkladom pre prijatie záveru o nariadení predbežného opatrenia v danej veci. Okrem toho z tvrdení navrhovateľa a ním predložených listinných dôkazov, nevyplývajú žiadne skutočnosti nasvedčujúce tomu, že by sa aj odporcovia v 2. až 12. rade mali dopúšťať takého konania, ktoré by bolo potrebné eliminovať predbežným opatrením.“

Základom argumentácie sťažovateľa je jeho nesúhlas s právnym názorom krajského súdu ako odvolacieho súdu, ktorý potvrdil uznesenie okresného súdu, ktorý zamietol návrh sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 74 ods. 1 OSP.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 257/2010, IV. ÚS 319/2011, IV. ÚS 350/2011, II. ÚS 404/2011, III. ÚS 451/2011, III. ÚS 89/2012) uvádza, že v kontexte argumentácie sťažovateľa je potrebné osobitne akcentovať skutočnosť, že posúdenie podmienok na vydanie predbežného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Preto samotný ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa spravidla nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí o predbežných opatreniach, keďže nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov, a okrem toho ide o rozhodnutia, ktoré do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09). Ústavný súd posudzuje problematiku predbežných opatrení zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o predbežných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu.

V konaní o návrhu na vydanie predbežného opatrenia musia byť taktiež rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého procesu, resp. základnému právu na súdnu ochranu. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť najmä náležité odôvodnené.

Ústavný súd poukazuje ďalej na to, že účelom predbežného opatrenia je dočasná úprava práv a povinností, ktorá nevylučuje, že o právach a povinnostiach účastníkov konania o predbežnom opatrení bude vo veci samej rozhodnuté inak, než v konaní o predbežnom opatrení. Všeobecný súd predbežným opatrením dočasne upravuje pomery účastníkov konania, pričom je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa vydania predbežného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje. Predbežné opatrenia s ohľadom na ich charakter nemôžu spravidla

zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, lebo rozhodnutia o nich nemusia zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu. Predbežné rozhodnutia predstavujú opatrenia, trvanie ktorých je obmedzené a môže byť kedykoľvek na návrh zrušené.

Krajský súd sa v odôvodnení namietaného uznesenia stotožnil s právnym názorom okresného súdu o tom, že neboli splnené zákonné podmienky na nariadenie predbežného opatrenia pred začatím konania vo veci samej. Poukázal na skutkové okolnosti prípadu s tým, že sťažovateľ neosvedčil také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali dočasnú úpravu pomerov účastníkov konania tak, ako to predpokladá § 74 ods. 1 OSP. Krajský súd uviedol, že v zásade nemožno nariadiť predbežné opatrenie, ktoré by bolo obsahovo totožné s rozhodnutím vo veci samej. Konštatoval tiež, že otázky, ktoré chcel sťažovateľ vyriešiť v konaní o predbežnom opatrení, sú takej povahy, že vyžadujú rozsiahle dokazovanie, preto ich možno riešiť až v konaní o veci samej. Poukázal tiež na to, že sťažovateľ neosvedčil skutočnosť, že odporcovia v 2. až 12. rade sa dopúšťajú konania, ktoré je potrebné eliminovať predbežným opatrením.

Ústavný súd konštatuje, že závery krajského súdu sú ústavne akceptovateľné, vychádzajú zo zistení skutkového stavu okresného súdu a stotožnenia sa s jeho právnym názorom v súlade s § 219 OSP, nemajú znaky arbitrárnosti, teda svojvôle, sú logické a vyplývajú z relevantných skutkových zistení, je možné k nim dospieť aplikáciou a výkladom príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku upravujúcich inštitút predbežného opatrenia (§ 74 a nasl. OSP). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesno-právnymi a hmotno-právnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v namietanom konaní a jeho uznesením z 28. februára 2012. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu ako odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe

viest' k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojim vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku upravujúcich predbežné opatrenie krajským súdom ako odvolacím súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade neexistujú skutočnosti, ktoré by signalizovali možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v namietanom konaní a jeho uznesením z 28. februára 2012 po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. októbra 2012